

РІЗДВЯНИЙ ФІЛЬМ НА ЗАНЯТТЯХ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Наталія МІНЄНKOBA

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри східної і слов'янської філології
Київського національного лінгвістичного університету
вул. Предславинська, 5/17, м. Київ
ORCID: 0000-0002-3219-1812
minyenkova@gmail.com*

У статті досліджено потенціал польських різдвяних художніх фільмів як дидактичного засобу навчання польської мови як іноземної (ПМІ). Проаналізовано три сучасні польські різдвяні стрічки: «Dawid i Elfy», «Uwierz w Mikołaja», «Miłość jest wszystkim». Ці фільми були вибрані з огляду на глоттодидактичні особливості (мова, відсутність жаргонізмів, лайки, тем табу), реалістичне відтворення польських культурних традицій й позитивне емоційне забарвлення, що сприяє підвищенню мотивації до навчання.

У теоретичній частині обґрунтовано доцільність використання художніх фільмів як автентичних текстів культури у процесі навчання польської мови як іноземної. Зазначено, що художній фільм є багатовимірним дидактичним ресурсом, який поєднує вербальний і невербальний компоненти, дозволяє працювати з живою мовою, інтонацією, прагматикою висловлювання, а також з елементами побуту, звичаями, символами та культурними кодами. Наголошується на ролі викладача у формуванні міжкультурної комунікації, оскільки іноземці не завжди здатні самотійно інтерпретувати культурні явища.

Запропоновано комплекс вправ для рівнів А1-В1 вивчення польської як іноземної, що включає завдання на аудіювання, роботу з лексикою (сленговою та розмовною), граматичний дрилінг (наказовий спосіб, кличний, родовий відмінок) та розвиток навичок письма. Особлива увага приділяється змішаній техніці навчання, де частина вправ виконується в аудиторії, а перегляд цілого фільму – вдома.

Матеріали апробовані у роботі зі студентами-полоністами КНЛУ та різними віковими групами учнів. Зазначено, що використання тематичного кіно підвищує мотивацію до навчання та сприяє майбутній швидкій інтеграції іноземців у польське суспільство. Підкреслюється, що запропонована модель використання фільмів може бути інтегрована в різні курси польської мови як іноземної починаючи від рівня А1. Визначено перспективи подальших досліджень у напрямку розробки різноманітних завдань (граматичних, лексичних, на розуміння зі слуху,

на міжкультурну комунікацію та ін.) і розширення корпусу тематичних кіно-матеріалів для навчання ПМІ.

Ключові слова: польська мова як іноземна, польській різдвяний фільм, міжкультурна комунікація, автентичні матеріали, дидактичні вправи.

CHRISTMAS FILM IN POLISH AS A FOREIGN LANGUAGE CLASSES

Nataliya MINYENKOVA

*Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Oriental and Slavic Philology
Kyiv National Linguistic University
5/17 Predslavynska str., Kyiv
ORCID: 0000-0002-3219-1812
minyenkova@gmail.com*

The article explores the potential of Polish Christmas films as a didactic tool for teaching Polish as a foreign language (PFL). Three contemporary Polish Christmas films are analysed: „Dawid i Elfy”, „Uwierz w Mikołaja” and „Miłość jest wszystkim”. These films were selected based on their glottodidactica features (language, absence of slang, vulgarity, and taboo topics), realistic portrayal of Polish cultural traditions, and positive emotional tone, which contributes to increased motivation to learn.

The theoretical part substantiates the expediency of using feature films as authentic cultural texts in the process of teaching Polish as a foreign language. It is noted that a feature film is a multidimensional didactic resource that combines verbal and non-verbal components, allows working with living language, intonation, pragmatics of speech, as well as with elements of everyday life, customs, symbols and cultural codes. The role of the teacher in the formation of intercultural communication is emphasised, as foreigners are not always able to interpret cultural phenomena on their own.

A set of exercises for levels A1-B1 of learning Polish as a foreign language is proposed, which includes listening comprehension tasks, work with vocabulary (slang and colloquial), grammar drills (imperative, vocative, genitive case) and the development of writing skills. Particular attention is paid to mixed teaching techniques, where some of the exercises are done in the classroom and the whole film is watched at home.

The materials have been tested in work with Polish language students at the KNLU and with different age groups of pupils. It is noted that the use of thematic films increases motivation to learn and contributes to the future rapid integration of foreigners into Polish society. It is emphasised that the proposed model for using films can be integrated into various courses of Polish as a foreign language, starting from level A1. Prospects for further research in the direction of developing various tasks (grammatical, lexical, listening comprehension, intercultural communication, etc.) and expanding the corpus of thematic film materials for teaching Polish as a foreign language are identified.

Key words: *Polish as a foreign language, Polish Christmas film, intercultural communication, authentic materials, didactic exercises.*

Постановка проблеми. У сучасній глоттодидактиці художні фільми відіграють важливу роль не тільки у формуванні мовленнєвих вмінь та навичок, але є визнаним ефективним джерелом для розвитку міжкультурних компетенцій. Особливої актуальності на заняттях з іноземних мов мають тематичні фільми, оскільки містять елементи національних традицій, культурних кодувань і соціальних контекстів. Польський різдвяний фільм має значний потенціал у вивченні польської мови як іноземної (ПМІ). Він дозволяє поєднати мовленнєву практику з культурно-соціальними контекстом, сприяє формуванню позитивної мотивації до навчання, активізує міжкультурну комунікацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз сучасних підручників, навчальних посібників і наукових праць свідчить про зростаючий інтерес до інтеграції медіа-ресурсів у мовну освіту. Ключовими публікаціями присвяченими фільму є праці польських науковиць: А. Буджик, А. Тамбор [2; 14] та І. Гурницької-Зджех [6]. У цих розробках авторки пропонують готові сценарії занять до фільмів, комплекси вправ, орієнтованих на розвиток усіх мовленнєвих компетенцій (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Про важливість фільмів, як аутентичних матеріалів наголошується також у роботах інших польських дослідників присвячених фільмам (А. Ясінська, Д. Томчук А. Потуранська) [7; 15; 13]. Окрім вищезазначених робіт, варто згадати методичні матеріали представлені на платформах: filmwskole.pl [5] та polskapolkafilmowa.pl [12] де можна знайти як поради щодо ефективного використання фільмів на заняттях, так і готові сценарії занять.

Отже, незважаючи на наявність певного наукового доробку, художні фільми залишаються перспективним об'єктом для подальших досліджень, оскільки польське кіно є дуже різноманітним, продовжує розвиватися, появляються нові цікаві стрічки, водночас відбуваються зміни у потребах учнів, все й зумовлює наукову актуальність обраної теми.

Метою статті є визначення методичних основ використання польського різдвяного фільму у викладанні польської мови як іноземної, а також розробка прикладових завдань, спрямованих на розвиток базових мовленнєвих компетенцій (аудіювання, говоріння, писання, читання), для різних рівнів володіння мовою, що можуть будуть використані на заняттях польської мови як іноземної. Усі матеріали, представлені у дослідженні, були апробовані на лекторатах зі студентами Київського національного лінгвістичного університету, а також у роботі з учнями шкільного віку та дорослими під час індивідуальних занять авторки статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цикл різдвяних свят займає важливе місце в польській культурі. Кожного року починаючи від середини листопада поляки розпочинають готуватися до Різдва, купуючи презенти, роблячи святкові покупки, згодом святкують і знов чекають на різдвяні свята. У сучасному польському кінематографі різдвяним святам присвячено чимало фільмів, зазвичай це романтичні комедії або пригодницькі фільми, що додають святкового настрою та підживлюють магію Різдва. Одним з найбільш популярних і одночасно контroversійних (одні кохають, інші ненавидять) польських різдвяних

фільмів є «Listy do M» [11], який на момент виходу статті дочекався вже 6 сиквелів, останній вийшов у 2024 р. маючи назву «Pożegnania i powroty» (укр. «Прощання і повернення»).

Наш досвід показує, що студенти/учні на фільмових заняттях є більш активними, а після них охоче самостійно оглядають відео-контент. Саме тому передріздвяний час на заняттях ПМІ з іноземцями варто присвятити не тільки стрічці мові, але й культурі. В ідеалі кожне заняття з польської мови повинно мати елементи культури і навпаки – культурологічні лекції мовні компоненти. Польський різдвяний фільм є універсальним джерелом для підготовки та проведення таких інтегрованих занять. Проблемним залишається питання, які саме фільми слід використовувати і як це зробити ефективно. Спираючись на свій викладацький досвід, ми пропонуємо звернути увагу на три польські різдвяні стрічки, які точно не залишать байдужими нікого. Вибір саме цих продукцій обумовлений глоттодидактичними особливостями фільмів – цікавим представленням польських різдвяних традицій та сучасного життя поляків з різних соціальних кіл та частин країни, що є надзвичайно важливим в навчанні мови, як складової культури. Будь який іноземець, приїхавши до Польщі, навіть з так близької за культурним кодом країни як Україна, не зможе комфортно почуватися не знаючи традицій і цінностей польського суспільства до якого хоче інтегруватися. Як стверджує професор Олександра Ахтелік «ці знання повинні значною мірою бути наближені вчителем, оскільки учень не здатний самостійно та правильно інтерпретувати факти культури» [1, с. 214].

Інформація про різдвяні фільми. Перша стрічка «Dawid i Elfy» (укр. «Давид і ельфи»), режисер Міхал Рогальський (*Dawid i Elfy*, 2021 – Filmpolski, б.д.) [4]. Прем'єра відбулася в грудні 2021 на платформі Netflix. В резиденції Святого Миколая відбувається приготування до свят. Найкращим ельфом у минулому році був визнаний молодий та самозакоханий ельф Альберт, мрією якого є – потрапити до світу людей. Родина Петра також готується до Різдва. Згодом це буде їх останнє свято в Татрах, оскільки вони переїжджають до Варшави. Давид дуже любить Різдво і вірить, що Святий Миколай і ельфи існують. Через рік родина Давида вже святкує Різдво у Варшаві в новому сучасному домі, а ельф Альфред вирішує все ж таки відвідати людський світ і Давида. Так розпочнеться їх пригода, часом дуже небезпечна. Дружба, кохання і магія Різдва створюють неповторний святковий настрій. Ця святкова різдвяна комедія з відомими польськими акторами Міхалом Чернецьким у ролі батька Давида, Цезарієм Жаком, що заграє Святого Миколая, показує магичний світ польського Різдва і у сільській місцевості – в Татрах, і у Варшаві.

Другий фільм «Uwierz w Mikołaja» (укр. «Повір'я у Миколая») в режисурі Анни Вечур (*Uwierz w Mikołaja*, 2023 – Filmpolski, б.д.) був знятий за мотивами однойменного роману відомої польської письменниці Магдалени Віткевич [16]. Це добра і смішна комедія з відомими польськими акторами (Доротою Коляк, Мартою Липинською, Терезою Липовською, Цезарієм Жаком та ін.). Головними героями є представники різних поколінь: п'ятирічна чарівна і рішуча Зося, яка шукає справжній дім і бабусю, наполегливо запевняючи всіх, що треба вірити в дива

і тоді вони здійснюються; смілива відчайдушна Агнешка, яка вночі, в снігопад їде рятувати свою бабусю та несподівано зустрічає «Святого Миколая»; zaangażована в роботу Кристина – директорка дому для літніх людей «Happy End» та її колишній чоловік й досі закоханий в неї; сумлінний поліцейський, а також трішки божевільні і непокірні мешканці будинку престарілих. Всіх їх об'єднує магія Різдва. До речі один із найсмішніших моментів стрічки є гра мешканців дому старців в «Łon zimny» («Холодна натура»), граючи вони співають застільну пісню «On zimny, on zimny, ona gorąca». У 2025 р. вийшов на екрани сиквел цього фільму «Uwierz w Mikołaja 2».

Третій фільм «Miłość jest wszystkim» (укр. «Любов – це все»), режисер Ян Квєцінський (*Miłość jest wszystkim*, 2018 – Filmpolski, б.д.) [10]. Динамічна святкова комедія з плеядою зіркових польських акторів Йанною Куліг («Холодна війна», Оскар 2018), Агнешкою Гроховською, Олафом Любашенко, Міхалом Чернецьким. Події відбуваються в Гданську до якого припливає Святий Миколай, щоб привітати мешканців та роздати подарунки дітям. Замість професійного актора, який раптово помирає, роль Святого Миколая пропонується зіграти випадковому перехожому – Яну, який щойно повернувся з Фінляндії, де провів останні 20 років. Святий у виконанні Яна стає справжньою сенсацією – його правдивість і щирість притягують тисячі нових телеглядачів. Миколай рятує дівчинку, а також дає життєві поради. Навколо Святого Миколая у фільмі діє багато інших героїв які шукають і врешті решт знаходять своє кохання.

Різдвяні фільми у навчанні польської мови як іноземної: методичні поради та прикладові завдання. Всі три фільми можуть використовуватися на заняттях з польської як іноземної від рівня А2, а з учнями, рідною мовою яких є одна зі східнослов'янських слов'янських мов, навіть від рівня А1, оскільки сприйняття польської на слух у цих учні є значно краще за інших іноземців. Стрічки є добрим контекстом, щоб розвивати різні вміння та навички з польської мови. Запропоновані кінопродукції майже не містять нецензурної лексики, тем табу, навпаки, мають безліч цікавих фрагментів на підставі яких можна створити різноманітні вправи і тренувати аудіювання, розширювати лексичний запас, здійснювати граматичний дрилінг (drilling), вдосконалювати мовлення, а також вчити нової культури на аутентичних текстах.

Під час аудиторних занять не завжди є можливість дивитися цілий фільм, у таких ситуаціях нами використовувалась змішана техніка – окремі вправи робились в класі, а цілий фільм учні вже дивилися вдома і виконували домашні завдання до стрічки.

Прикладові завдання на аудіювання до фільму «Dawid i Elfy».

Перша вправа виконується перед аудіюванням й передбачає введення нової лексики.

Zadanie 1. Proszę połączyć słowa z ich znaczeniem.

a) opłatek b) Wigilia c) orszak d) wędrowiec e) kołęda f) pasterka g) jasełka

1. Uroczysta msza święta odprawiana w kościele rzymskokatolickim o północy (z 24 na 25 grudnia), upamiętniająca oczekiwanie i przybycie pasterzy do Betlejem.

2. Biały, cienki wafelek chlebowy, wypiekany z mąki pszennej i wody bez soli i cukru. Dzielą się nim podczas wieczery wigilijnej, składając nawzajem życzenia.

3. Dzień poprzedzający ważne święto. W Polsce najczęściej odnosi się do 24 grudnia – wieczoru poprzedzającego Boże Narodzenie, który celebruje się uroczystą postną kolacją w gronie rodziny.

4. Grupa osób towarzysząca komuś ważnemu lub biorąca udział w uroczystym pochodzie (np. Orszak Trzech Króli).

5. Osoba, która odbywa daleką podróż pieszo, często bez stałego celu, inaczej podróżnik.

6. Tradycyjne, polskie widowiska o Bożym Narodzeniu, mają na celu przybliżenie historii święta, wprowadzając atmosferę zadumy i radości.

7. Radosna pieśń religijna o tematyce bożonarodzeniowej, np. *Bóg się rodzi*.

1 g 2 ___ 3 ___ 4 ___ 5 ___ 6 ___ 7 ___

Далі учням пропонується подивитися фрагмент фільму і зазначити правдиві і фальшиві речення з таблиці.

Zadanie 2. Proszę obejrzeć fragment filmu «Dawid i Elfy» (od 08:50 do 14:32 minuty) i zaznaczyć, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe.

		P	F
1.	Rodzina wchodzi do obory i życzy zwierzętom Wesołych Świąt.	P	
2.	Dziadek twierdzi, że zwierzęta zawsze go rozumieją.		
3.	Orszak Świętego Mikołaja jest niewidzialny.		
4.	Przy wigilijnym stole jest puste nakrycie dla dorosłych, nie można tam siadać dzieciom.		
5.	Anka i Piotrek przeprowadzają się do Warszawy, ponieważ kupili nowe mieszkanie na Mokotowie.		
6.	Dawid dostał figurkę elfa Alberta zamiast książki, ponieważ mama zamieniła prezenty.		
7.	Elf Albert namalował góralską chatę.		

Наступним пропонується завдання, що передбачає відповіді на питання з метою перевірки розуміння переглянутого відео, вивчення нової лексики, а також розвитку вміння будувати зв'язні, логічно-послідовні висловлювання. При потребі фрагмент фільму може буде переглянутий ще раз чи два.

Zadanie 3. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Skąd pochodzi rodzina Dawida?

2. Dlaczego Dawid razem z dziadkiem i rodzicami wchodzi do obory? Co trzymają w rękach?

3. Dlaczego dziadek nie pozwolił Dawidowi usiąść obok niego?

4. Dokąd przeprowadza się rodzina Dawida?

5. Dlaczego Święty Mikołaj rozgniewał się na elfa Alberta?

Цей фільм є чудовим джерелом для навчання польських різдвяних традицій саме тому, після виконання вище поданих вправ нами пропонувався дискусія

на тему «Polskie tradycje bożonarodzeniowe: pokazane i nie pokazane w filmie» (від рівня A2), а на нижчих рівнях – текст до читання з завданнями «Magia polskiej Wigilii», вправа є доступною на платформі LearningApps [9].

Інший фільм «Miłość jest wszystkim» містить унікальний контекст, оскільки показує одну із найцікавіших різдвяних традицій Гданська – прибуття Святого Миколая до Гданського порту. Щороку такою подією розпочинається цикл різдвяних свят у місті, діти чекають на святого, щоб віддати йому листи з побажаннями. Це не випадковість, оскільки Миколай з Міри, є не тільки чудотворцем і благодійником, який допомагав бідним і нужденним, але й патроном моряків.

Прикладові завдання на аудіювання до фільму «Miłość jest wszystkim».

Zadanie 1. Proszę obejrzeć fragment filmu «Miłość jest wszystkim» (od 01:40 do 03:00 minuty) i odpowiedzieć na pytania.

Poziom A1+

1. Kto rozmawia przez telefon?
2. Jakie jest pełne imię kobiety?
3. O co prosi kobieta?
4. Czy mężczyzna zgada się jej pomóc?
5. Jak myślisz kim mężczyzna jest z zawodu?

Poziom B1+

1. Kim są dla siebie są bohaterowie? Jakie oni mają relacje rodzinne?
2. Kim z zawodu jest mężczyzna?
3. Czego nie toleruje dziadek?
4. Jak rozumiesz to zdanie: «Weźmiesz list, pogłaszczesz go po główkę, dasz mu krówkę i po bólu!». Sparafrazuj wydzielony fragment.
5. Dlaczego zdaniem dziadka Borys ma teraz trudny okres?

Різдвяні свята це час коли більшість людей робить підсумки і ставить нові цілі саме тому під час передсвяткових занять можна потренувати наказовий спосіб.

Приклади граматичних вправ.

Zadanie (gramatyczne). Napisz postanowienia noworoczne, używając form trybu rozkazującego czasowników w nawiasach (*być, rezygnować, odkładać, zaczynać, przygotować, pamiętać, wybrać, chcieć*).

Na przykład: *Bądź wyrozumiały dla siebie!*

За заняття напередодні свят це також добра нагода, щоб повтори родовий та кличний відмінки, які найчастіше використовуються у різдвяних привітаннях.

Прикладові граматичні вправи на кличний відмінок.

Zadanie (gramatyczne). Sprawdź czy pamiętasz jakie są poprawne zakończenia w wołaczu. Zrób ćwiczenie w LearningApps! [17]

Zadanie (gramatyczno-leksykalne). Czego można życzyć z okazji Świąt Bożego Narodzenia? Pomyśl, wykonując ćwiczenie w LearningApps! [3]

Під час фільмових заняттях варто теж розвивати вміння писання польською. Серед запропонованих завдань можуть бути: опис улюбленого героя, написання листа Святому Миколаю, смс-повідомлення до друзів, знайомих з різдвяними привітаннями, тощо.

Прикладові вправи з писання.

1. Opisz swojego ulubionego bohatera filmu, zaznacz dlaczego go pokochałaś/łeś.
2. Napisz list do św. Mikołaja w którym określ, co chcesz dostać w prezencie pod choinkę.
3. Napisz rozprawkę na temat «Magia świąt bożonarodzeniowych».
4. Napisz opowiadanie na temat «To było najlepsze święto w moim życiu!»
5. Napisz esej «Najbardziej/najmniej w filmie mi się spodobało ... (170-200 słów)»
6. Napisz zwiastun (30-40 słów) do drugiej części filmu.
7. Napisz sms (20-30 słów) z życzeniami bożonarodzeniowymi do przyjaciela/przyjaciółki, swojej lektorki/swojego lektora języka polskiego, używając odpowiedniego stylu pisania oficjalnego czy nieoficjalnego.

Всі три фільми насичені святковою різдвяною лексикою, а також сленговими і поточними словами, яких поляки часто вживають у побутових розмовах, що, на нашу думку, варто використати, оскільки іноземці повинні розуміти не тільки лексику взірцевої норми, але й ужиткової.

Приклад лексичних вправ зі сленговими словами з фільму «Miłość jest wszystkim».

Zadanie I. Zamień podkreślone słowa wyrazami normatywnymi. Gdy nie znasz znaczenia sprawdź w słowniku *miejski.pl*. Oglądając film «Miłość jest wszystkim» zanotuj w którym momencie zostały użyte te wyrazy i w jakim znaczeniu.

Dialog 1.

- Wyjdziemy w końcu? Autobus mamy za dziesięć minut!
- Już, sekundkę! Muszę tylko poprawić kreskę na oku
- No ile można się tak **pindrzyć** przed tym lustrem? Przecież idziemy tylko do kina, a nie na czerwony dywan!
- Daj spokój, chcę dobrze wyglądać. Już kończę!

Dialog 2.

- Słyszałaś, co znowu wymyśliła ta nowa dziewczyna Tomka?
- Nie, a co?
- Twierdzi, że nie używa komórki, bo fale radiowe psują jej aurę
- Niezła z niej **kosmitka**!

Dialog 3.

- Widziałeś moje auto? Jakiś **gość** zahaczył o zderzak na parkingu i nawet nie zostawił numeru
- No co ty? Ale z niego **lajza**! Widziałeś, czym jechał?
- Nie, uciekł, zanim wyszedłem ze sklepu. Teraz sam muszę płacić za naprawę.

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Використання, проаналізованих у статті польських різдвяних фільмів на заняттях польської як іноземної, зробить процес навчання не тільки цікавим і захоплюючим, а також ефективним. Навколо одного фільму можна побудувати цикл з 3–5 занять на яких у залежності від потреб і цілей учнів вдосконалювати різноманітні мовленнєві компетентності. Крім того, ці польські стрічки дозволяють навчати не тільки мові, але й культурі, зокрема різдвяних традицій. Запропоновані прикладові завдання до фільмів можуть бути використані, як під час аудиторної роботи, так

i в вдома. За перспективний напрямок вважаємо впровадження у навчальний процес інших польських тематичних фільмів, розробку завдань до них у формі карт праці задля підвищення мотивації учнів, покращення ефективності процесу навчання, зокрема міжкультурної компетенції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Achtelik A. Nauczanie kultury polskiej wobec problematyki aksjologicznej. *Nauczanie języka polskiego jako obcego i kultury polskiej w nowej rzeczywistości europejskiej*. Warszawa, 2005. С. 210–220.
2. Budzik J., Tambor A. *Polska półka filmowa. Krótkometrażowe filmy aktorskie i animowane w nauczaniu języka polskiego jako obcego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2018. 137 s.
3. Czego można życzyć z okazji świąt bożonarodzeniowych? *LearningApps*. URL: <https://learningapps.org/display?v=pyci4vvz326>
4. Dawid i elfy, (2021) film, opis. *FilmPolski.pl*. URL: <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1258976>.
5. *Film w szkole*. URL: <https://filmwshkole.pl/>
6. Górnicka-Zdziech, I. (2021). *Polska muzyka filmowa*. Start Polish. 2021. 120 s.
7. Jasińska A. “O mnie się nie martw” i “Powiedz TAK!”, czyli jak wykorzystać seriale do nauki języka polskiego w Chinach. *Języki obce w szkole*. 2017. № 4. S. 86–90. URL: <https://jows.pl/artykuly/o-mnie-sie-nie-martw-i-powiedz-tak-czyli-jak-wykorzystac-seriale-do-nauki-jezyka-polskiego-w-c>
8. Listy do M, (2011) opis. *FilmPolski.pl*. (б. д.). URL: <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1227170>.
9. Magia polskiej Wigilii. *LearningApps*. URL: <https://learningapps.org/display?v=pg69a40q326>
10. Miłość jest wszystkim, (2018) film, opis. *FilmPolski.pl*. (б. д.). URL: <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1245169>
11. Najdziwniejsze polskie uniwersum. Listy do M. wzbudzają emocje jak Avengers: Endgame. *Na ekranie*. URL: <https://naekranie.pl/artykuly/listy-do-m-najdziwniejsze-polskie-uniwersum-endgame-historia-fenomen-emocje>
12. *Polska półka filmowa*. URL: <https://polskapolkafilmowa.pl/lekcje/scenariusze-zajec-i-materialy/>
13. Poturańska A. Film jako tekst kultury na zajęciach z języka polskiego jako obcego. Na przykładzie filmu Ostatnia rodzina. *Języki obce w szkole*. 2021. № 3. S. 105–117. URL: <https://jows.pl/artykuly/film-jako-tekst-kultury-na-zajeciach-z-jezyka-polskiego-jako-obcego-na-przykladzie-filmu-ostatnia-r>
14. Tambor A. *Film jako przedmiot i narzędzie nauczanie kultury i języka polskiego jako obcego*. [Rozprawa doktorska, Uniwersytet Śląski, 2015]. Śląska Biblioteka Cyfrowa. URL: <https://sbc.org.pl/publication/199419>
15. Tomczuk D. Film w edukacji językowej i kulturowej obcokrajowców. *Języki obce w szkole*. 2018. № 2. S. 5–8. URL: <https://jows.pl/artykuly/film-w-edukacji-jezykowej-i-kulturowej-obcokrajowcow>

16. Uwierz w Mikołaja, (2023) film, opis. *FilmPolski.pl*. (6. d.). URL: <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1259528>

17. Wołącz. Imiona/stanowiska/tytuły – oficjalne oraz nieoficjalne. *LearningApps*. URL: <https://learningapps.org/display?v=pcm5q2wtt26>

REFERENCES

1. Achteлик, A. (2005). Nauczanie kultury polskiej wobec problematyki aksjologicznej. In *Nauczanie języka polskiego jako obcego i kultury polskiej w nowej rzeczywistości europejskiej* (pp. 210–220). Biblioteka Narodowa.

2. Budzik, J., & Tambor, A. (2018). *Polska półka filmowa. Krótkometrażowe filmy aktorskie i animowane w nauczaniu języka polskiego jako obcego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

3. *Czego można życzyć z okazji świąt bożonarodzeniowych?* (n.d.). LearningApps. Retrieved from <https://learningapps.org/display?v=pyci4vvz326>

4. *Dawid i elfy* (2021). FilmPolski.pl. Retrieved from <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1258976>

5. *Film w szkole*. (n.d.). Retrieved from <https://filmwshkole.pl/>

6. Górnicka-Zdziech, I. (2021). *Polska muzyka filmowa*. Start Polish.

7. Jasińska, A. (2017). “O mnie się nie martw” i “Powiedz TAK!”, czyli jak wykorzystać seriale do nauki języka polskiego w Chinach. *Języki Obce w Szkole*, (4), 86–90. Retrieved from <https://jows.pl/artykuly/o-mnie-sie-nie-martw-i-powiedz-tak-czyli-jak-wykorzystac-seriale-do-nauki-jezyka-polskiego-w-c>

8. *Listy do M* (2011). FilmPolski.pl. Retrieved from <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1227170>

9. *Magia polskiej Wigilii*. (n.d.). LearningApps. Retrieved from <https://learningapps.org/display?v=pg69a40q326>

10. *Miłość jest wszystkim* (2018). FilmPolski.pl. Retrieved from <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1245169>

11. *Najdziwniejsze polskie uniwersum. Listy do M. wzbudzają emocje jak Avengers: Endgame*. (n.d.). Na Ekranie. Retrieved from <https://naekranie.pl/artykuly/listy-do-m-najdziwniejsze-polskie-uniwersum-endgame-historia-fenomen-emocje>

12. *Polska półka filmowa: Scenariusze zajęć i materiały*. (n.d.). Retrieved from <https://polskapolkafilmowa.pl/lekcje/scenariusze-zajec-i-materialy/>

13. Poturańska, A. (2021). Film jako tekst kultury na zajęciach z języka polskiego jako obcego. Na przykładzie filmu *Ostatnia rodzina*. *Języki Obce w Szkole*, (3), 105–117. Retrieved from <https://jows.pl/artykuly/film-jako-tekst-kultury-na-zajeciach-z-jezyka-polskiego-jako-obcego-na-przykladzie-filmu-ostatnia-r>

14. Tambor, A. (2015). *Film jako przedmiot i narzędzie nauczania kultury i języka polskiego jako obcego* [Doctoral dissertation, University of Silesia]. Śląska Biblioteka Cyfrowa. Retrieved from <https://sbc.org.pl/publication/199419>

15. Tomczuk, D. (2018). Film w edukacji językowej i kulturowej obcokrajowców. *Języki Obce w Szkole*, (2), 5–8. Retrieved from <https://jows.pl/artykuly/film-w-edukacji-jezykowej-i-kulturowej-obcokrajowcow>

16. *Uwierz w Mikołaja* (2023). FilmPolski.pl. Retrieved from <https://www.filmpolski.pl/fp/index.php?film=1259528>

17. *Wołącz. Imiona/stanowiska/tytuły – oficjalne oraz nieoficjalne.* (n.d.). LearningApps. Retrieved from <https://learningapps.org/display?v=pcm5q2wtt26>

Стаття поширюється
на умовах ліцензії відкритого
доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 29.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.05.2026